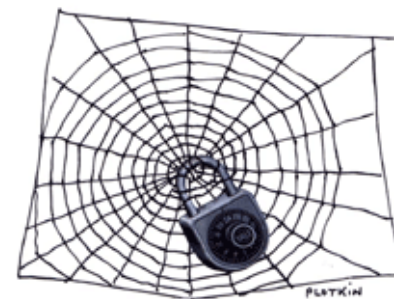

DZIECKO W SIECI

Zagrożenia, na jakie narażone są dzieci w Internecie:

- ❖ kontakt z materiałami zawierającymi nieodpowiednie treści
- ❖ niebezpieczne kontakty
- ❖ cyberprzemoc
- ❖ nieświadome uczestnictwo w działaniach niezgodnych z prawem
- ❖ nieświadome udostępnianie informacji (np. adresów, haseł, itp.),
- ❖ uzależnienie od Internetu, zaburzenie relacji z rówieśnikami w realnym świecie.

Niebezpieczne treści

Do niebezpiecznych treści zalicza się filmy, zdjęcia, teksty:

- o charakterze pornograficznym,
- prezentujące przemoc,
- promujące zagrażające zdrowiu i życiu postawy i zachowania (np.: hazard, uczestnictwo w sektach, anoreksja, itp.).

Szkodliwe treści

- Mogą sprawić, że świat staje się dla dziecka niezrozumiały, zagrażający, niebezpieczny.
- Mogą skłonić dziecko do podjęcia działań na szkodę swoją lub innych ludzi (w tym do działań niezgodnych z prawem).
- Mogą doprowadzić do kontaktów z osobami, które mają wobec dziecka złe intencje.
- Kontakt z treściami pornograficznymi zaburza rozwój psychoseksualny dziecka.
- Kontakt z treściami zawierającymi przemoc czy rasistowskimi może je zachęcić do zachowań agresywnych wobec rówieśników, słabszych czy ludzi innej narodowości, wyznania itd.

Jak chronić dzieci przed szkodliwymi treściami?

1. Zwracać uwagę na to, czym dziecko zajmuje się w Internecie. Rozmawiać z nim o tym.
2. Ustalić zasady. Wy tłumaczyć dziecku, dlaczego nie chcemy, by odwiedzało określone strony.
3. Program filtrujący może być pomocnym narzędziem, jednak filtr nigdy nie zastąpi czujnego rodzicielskiego oka i szczerzej rozmowy.
4. Najlepsza sytuacja to taka, w której dziecko rozumie, jakie treści są dla niego szkodliwe i samo nie chce mieć z nimi kontaktu. Ważne, by to rodzice, a nie Internet, byli dla dziecka najważniejszym przewodnikiem po świecie.

Co zrobić, gdy dziecko natknęło się na szkodliwe treści?

1. Nie obwiniać dziecka. Pamiętać, że dzieci często same czują się winne, nawet wtedy, gdy na niewłaściwe treści trafiły przypadkiem.
2. Porozmawiać spokojnie. Ważne, by dziecko miało do Ciebie zaufanie.

Jeśli Twoje dziecko trafiło na niewłaściwe treści, a Ty nie wiesz, jak z nim rozmawiać i co zrobić, skontaktuj się z

Cyberprzemoc

Akty cyberprzemocy przyjmują różne formy: nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących zdjęć, filmów, tekstów oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

Główne źródła zagrożeń, z jakimi można się zetknąć na czacie/komunikatorze:

- anonimowość w Internecie ma czasem swoje plusy, ale należy pamiętać, że nigdy do końca nie wiadomo, kim naprawdę jest nasz rozmówca;
- rozmawiając z drugą osobą nie widząc jej przy tym i nie pokazując siebie bardzo łatwo kłamać i oszukiwać; rozmówcy często podają inny wiek, niż mają w rzeczywistości, a nawet podszywają się pod innych;
- starsi potrafią manipulować dziećmi: znają ulubione tematy dziecięcych rozmów, co pozwala im zbliżyć się do dzieci i pozyskać ich zaufanie;
- niektórzy dorośli starają się rozwinąć znajomość z dzieckiem do celów seksualnych;
- rozmowy na czacie/komunikatorze mogą ewaluować do rozmów za pośrednictwem innych metod porozumiewania się, takich jak e-maile, telefony, a także do spotkań;

Zasady bezpiecznego korzystania z czatów i komunikatorów:

- posługiwanie się nickiem (pseudonimem), najlepiej takim, który nie zdradza wieku (nie wskazane jest dodawanie roku urodzenia lub wieku np. ania1998, jaś10);
- odmawianie podawania internetowym znajomym swoich danych osobowych - nazwiska, adresu, numeru telefonu, wieku, a także wysyłania swoich zdjęć;
- odmawianie prośbom o podanie danych lub przesłanie zdjęć znajomych;
- przy rejestracji nie podawanie więcej informacji o sobie, niż jest to konieczne – podawanie pełnych i szczegółowych danych osobowych przy rejestracji na komunikatorze nie jest i nie powinno być wymagane!
- nie odpowiadanie na wulgaryzmy i prowokujące zaczepki, blokowanie niechcianych rozmówców,
- jeśli dziecko chce się spotkać z osobą poznaną przez Internet, powinno Cię o tym poinformować, a na spotkanie udać się tylko w towarzystwie rodzica bądź innej zaufanej osoby dorosłej.

Niebezpieczne kontakty

Zdecydowana większość młodych internautów korzysta z komunikatorów, czatów i portali społecznościowych.

Dzieci zawierają w ten sposób nowe znajomości, co naraża je na możliwość kontaktów z niebezpiecznymi osobami.

Przez swoją niewiedzę i łatwowierność stają się ofiarami przestępstw z użyciem Sieci: oszustw, wyłudzeń, włamań komputerowych.

Dzieci często podają obcym w Sieci prywatne informacje (dane osobowe) oraz umawiają się z osobami poznanymi w Internecie na spotkania w rzeczywistym świecie.

O internetowych znajomościach zazwyczaj nie informują nikogo.

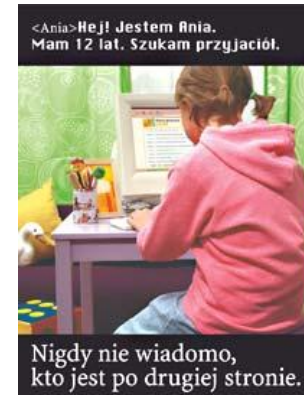
Na spotkania udają się w pojedynkę lub z inną osobą nieletnią.

Grooming

- to szczególna kategoria relacji tworzona w Internecie między osobami dorosłymi a dziećmi w celu ich uwiedzenia i wykorzystania.

Etapy groomingu:

- proces zaprzyjaźniania się,
- działania, których celem jest tworzenie relacji z dzieckiem,
- ocena ryzyka odkrycia znajomości,
- zasada wzajemności, nawiązanie więzi emocjonalnej,
- wyobrażenie spotkania w rzeczywistości.

Czynniki ryzyka

Bardziej narażone na stanie się ofiarami nadużyć w Internecie są dzieci, które:

- Nie mają zaspokojonych emocjonalnych potrzeb;
- Są ciche – zdolne do trzymania w tajemnicy tego, co im się przydarzyło;
- Potrzebujące uwagi;
- Młodsze – nie rozumieją, co się dzieje, nie dziwią się, ufają;
- Odrzucone przez inne dzieci, potrzebujące przyjaciół;
- Mające niskie poczucie własnej wartości;
- Ufne, uległe, podatne na manipulacje;
- Wychowujące się w rodzinie rozbitej – potrzebują uwagi;

Co zrobić, aby dziecko nie padło ofiarą groomingu?

- porozmawiać z dzieckiem o tym, jakie kontakty wolno mu nawiązywać za pomocą Internetu, określić, które są niebezpieczne;
- zapewnić, że warto by rodzic lub inne dorosłe osoby wiedziały o każdej osobie, z którą nawiązuje ono kontakt przez Internet;
- zapewnić, że cokolwiek zdarzy się niebezpiecznego w Internecie najważniejsze jest, aby dziecko Ci o tym opowiedziało;

Jeśli wiesz lub podejrzewasz, że dziecko nawiązało z kimś bliski kontakt w Sieci i jest on dla niego szkodliwy – skontaktuj się z

helpline.org.pl

Uzależnienie od Internetu

Oprócz wielu zalet, jakie niesie ze sobą używanie Internetu, istnieje też jego ogromna wada – ryzyko uzależnienia się.

Szczególnie problem ten dotyczy dzieci, gdyż z racji swojej niedojrzałości uzależniają się dużo szybciej niż dorośli. Różnorodność aktywności, których podejmowanie w Internecie jest atrakcyjne, sprawia, że młodzi ludzie poświęcają mu coraz więcej czasu. Spędzanie w ten sposób wielu godzin dziennie zaburza ich rozwój, zwłaszcza w aspekcie kontaktów społecznych i może prowadzić do uzależnienia od Internetu. Szacuje się, że obecnie uzależnionych jest od kilku do kilkunastu procent użytkowników Internetu, a zagrożonych uzależnieniem może być około jedna trzecia.

Czy Twoje dziecko jest uzależnione od Internetu?

Aby rozpoznać, czy Twoje dziecko jest uzależnione, odpowiedz sobie na następujące pytania:

- Czy czujesz, że Twoje dziecko jest zaabsorbowane Internetem (często myśli o poprzednich, bądź następnych pobytach w Sieci)?
- Czy czuje potrzebę coraz dłuższego korzystania z Internetu?
- Czy pozostaje w sieci dłużej niż pierwotnie planowało?
- Czy wielokrotnie miało nieudane próby kontroli, ograniczenia czasu lub zaprzestania korzystania z Internetu?
- Czy dziecko czuje się niespokojne, markotne, zirytowane, przygnębite gdy nie może korzystać z Internetu?
- Czy ryzykuje utratę znajomości z przyjaciółmi, zaniedbuje naukę z powodu Internetu?
- Czy oszukuje Cię, aby ukryć narastający problem Internetu?
- Czy używa Internetu jako sposobu na ucieczkę od problemów lub sposobu na poprawę pogorszonego nastroju (uczucia bezradności, winy, lęku, depresji)?

Skutki nadużywania Internetu występujące u dzieci:

- Odcięcie emocjonalne od świata zewnętrznego;
- Zmniejszenie liczby bezpośrednich kontaktów rówieśniczych;
- Zwiększająca się skłonność do wycofywania się z kontaktów interpersonalnych w realnym świecie w sytuacji wystąpienia trudności z nimi związanych;
- Podwyższone ryzyko kontaktu z treściami niewłaściwymi dla młodych ludzi i uznania ich za „normalne”, np. gry komputerowe gloryfikujące przemoc czy wulgarny język, treści destrukcyjnie wpływających na rozwój osobowości i kontakty międzyludzkie;
- Zmiana języka (jego zubożenie, techniczny slang, używanie skrótów);
- Uzależnienie od gier komputerowych (częściej dotyczy dzieci) oraz od Internetu (częściej dotyczy młodzieży);
- Dotyczące zdrowia: brak troski o zdrowie (zarywanie nocy, zaniedbywanie posiłków) pogorszenie wzroku, bóle głowy, mięśni, pleców i kręgosłupa, podatność na infekcje, podrażnienia skóry, nadpobudliwość, bezsenność.

Zasady bezpieczeństwa mogące pomóc w zapobieganiu uzależnieniu dziecka od Internetu

- Czas spędzany przez dzieci w Internecie musi być określony - pół godziny, godzina dziennie jest zupełnie wystarczająca.
- Komputer powinien być ustawiony tak, by dorośli mieli możliwość sprawdzania co robi przy nim dziecko. Dzieci nie powinny używać Internetu pod nieobecność rodziców, w czasie przeznaczonym na naukę, ruch na świeżym powietrzu, posiłki, sen.
- Uzgadniamy, co robi dziecko w sieci – małe dzieci potrzebują pełnej kontroli rodzica, starsze – **zasad dotyczących czasu i sposobu używania Internetu.**

Co zrobić w przypadku podejrzenia, że dziecko może być uzależnione od Internetu?

- Odseparować dziecko od Internetu (wyłączyć lub zawiesić usługę).
- Skontaktować się z terapeutą w celu postawienia diagnozy i ewentualnej terapii.

Gry komputerowe?

Zjawisko gier komputerowych budzi obecnie niezwykle silne emocje, zarówno dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. Z jednej strony gry komputerowe są odbierane jako nowoczesna i bardzo atrakcyjna zabawa, pozwalająca przeżyć wiele fascynujących przygód w wirtualnym świecie. Z drugiej strony ta „nowoczesna forma zabawy” często przeraża ogromnym ładunkiem przemocy budząc niepokój co do negatywnego wpływu tych treści na rozwój dziecka.

Początek uzależnienia - dziecko spędza wiele czasu przy grach; rodzice z dumą patrzą na dziecko, które sprawnie obsługuje komputer, uważają je za młodego geniusza, są przekonani, że rozwija ono swoje zainteresowania, a równocześnie jest w domu pod czujnym okiem rodziców.

Z czasem dzieci zaczynają spędzać coraz więcej czasu przy grach komputerowych, przy próbie oderwania od komputera reagują wybuchami niekontrolowanej złości i agresji. Najważniejsza staje się gra i czas spędzany w świecie wirtualnym.

Jak rozpoznać uzależnienie od gier komputerowych?

- Granie w gry komputerowe staje się najważniejszą aktywnością w życiu dziecka.
- Dziecko coraz więcej czasu spędza przy grach komputerowych, rezygnuje z dotychczasowych aktywności (spotkania z rodziną i rówieśnikami, nauka).
- Objawy abstynencyjne - zaprzestanie grania w gry komputerowe powoduje pojawienie się u graczy nieprzyjemnego samopoczucia, rozdrażnienia, a nawet niekontrolowanej agresji.
- Konflikt - osoba z powodu zaangażowania w gry komputerowe wchodzi w konflikt ze swoim najbliższym otoczeniem, najczęściej z rodzicami.
- Drastyczne zmiany nastroju - przeżywanie albo dobrego nastroju i samopoczucia, albo też poczucie odrętwienia, niemocy.

Oznaczenia gier komputerowych

- wiek dziecka

3+

7+

12+

16+

18+

Gra nie powinna być udostępniona dla dziecka poniżej podanego roku życia.

**Przydatne
strony**

- www.dzieckowsieci.pl
- www.sieciaki.pl
- www.brpd.gov.pl
- www.kidprotect.pl
- www.helpline.pl
- www.dyzurnet.pl
- www.pegi.info
- www.saferinternet.pl

W prezentacji wykorzystano:

➤ Publikację „Vademecum dla rodziców. Komputer i Internet w domu” przygotowaną przez Departament ds. Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Biuro Rzecznika Praw Dziecka; Warszawa 2007;

oraz informacje znajdujące się na stronach:

➤ www.dzieckowsieci.pl

➤ www.pegi.info